

Kapitola 3: Derivace funkcí více proměnných

Parciální derivace

Definice: Necht' $f : M \subseteq \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ je funkce definovaná na $\mathcal{O}(\mathbf{a})$, $\mathbf{a} = (a_1, a_2, \dots, a_n) \in M$. Potom **parciální derivací funkce f podle x_j v bodě $\mathbf{a}$** rozumíme

$$\frac{\partial f}{\partial x_j}(\mathbf{a}) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(a_1, \dots, a_j + h, \dots, a_n) - f(a_1, a_2, \dots, a_n)}{h}.$$

Druhou parciální derivací podle proměnných x_i a x_j na otevřené množině $G \subset \mathbb{R}^n$ rozumíme

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x_i \partial x_j}(\mathbf{x}) = \frac{\partial}{\partial x_i} \left(\frac{\partial f}{\partial x_j}(\mathbf{x}) \right), \quad \mathbf{x} \in G.$$

Věta: Má-li funkce $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ spojitě všechny druhé parciální derivace na otevřené množině $G \subset \mathbb{R}^n$, pak na G platí

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x_i \partial x_j}(\mathbf{x}) = \frac{\partial^2 f}{\partial x_j \partial x_i}(\mathbf{x}).$$

Parciální derivace

Definice: Necht' $f : M \subseteq \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ je funkce definovaná na $\mathcal{O}(\mathbf{a})$, $\mathbf{a} = (a_1, a_2, \dots, a_n) \in M$. Potom **parciální derivací funkce f podle x_j v bodě $\mathbf{a}$** rozumíme

$$\frac{\partial f}{\partial x_j}(\mathbf{a}) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(a_1, \dots, a_j + h, \dots, a_n) - f(a_1, a_2, \dots, a_n)}{h}.$$

Druhou parciální derivací podle proměnných x_i a x_j na otevřené množině $G \subset \mathbb{R}^n$ rozumíme

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x_i \partial x_j}(\mathbf{x}) = \frac{\partial}{\partial x_i} \left(\frac{\partial f}{\partial x_j}(\mathbf{x}) \right), \quad \mathbf{x} \in G.$$

Věta: Má-li funkce $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ spojitě všechny druhé parciální derivace na otevřené množině $G \subset \mathbb{R}^n$, pak na G platí

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x_i \partial x_j}(\mathbf{x}) = \frac{\partial^2 f}{\partial x_j \partial x_i}(\mathbf{x}).$$

Parciální derivace

Definice: Necht' $f : M \subseteq \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ je funkce definovaná na $\mathcal{O}(\mathbf{a})$, $\mathbf{a} = (a_1, a_2, \dots, a_n) \in M$. Potom **parciální derivací funkce f podle x_j v bodě $\mathbf{a}$** rozumíme

$$\frac{\partial f}{\partial x_j}(\mathbf{a}) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(a_1, \dots, a_j + h, \dots, a_n) - f(a_1, a_2, \dots, a_n)}{h}.$$

Druhou parciální derivací podle proměnných x_i a x_j na otevřené množině $G \subset \mathbb{R}^n$ rozumíme

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x_i \partial x_j}(\mathbf{x}) = \frac{\partial}{\partial x_i} \left(\frac{\partial f}{\partial x_j}(\mathbf{x}) \right), \quad \mathbf{x} \in G.$$

Věta: Má-li funkce $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ spojitě všechny druhé parciální derivace na otevřené množině $G \subset \mathbb{R}^n$, pak na G platí

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x_i \partial x_j}(\mathbf{x}) = \frac{\partial^2 f}{\partial x_j \partial x_i}(\mathbf{x}).$$

Parciální derivace

Definice: Necht' $f : M \subseteq \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ je funkce definovaná na $\mathcal{O}(\mathbf{a})$, $\mathbf{a} = (a_1, a_2, \dots, a_n) \in M$. Potom **parciální derivací funkce f podle x_j v bodě $\mathbf{a}$** rozumíme

$$\frac{\partial f}{\partial x_j}(\mathbf{a}) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(a_1, \dots, a_j + h, \dots, a_n) - f(a_1, a_2, \dots, a_n)}{h}.$$

Druhou parciální derivací podle proměnných x_i a x_j na otevřené množině $G \subset \mathbb{R}^n$ rozumíme

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x_i \partial x_j}(\mathbf{x}) = \frac{\partial}{\partial x_i} \left(\frac{\partial f}{\partial x_j}(\mathbf{x}) \right), \quad \mathbf{x} \in G.$$

Věta: Má-li funkce $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ spojitě všechny druhé parciální derivace na otevřené množině $G \subset \mathbb{R}^n$, pak na G platí

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x_i \partial x_j}(\mathbf{x}) = \frac{\partial^2 f}{\partial x_j \partial x_i}(\mathbf{x}).$$

Množiny $C^k(G)$

Můžeme nyní zavést množiny:

$$C(G) = \{f, \text{ kde } f \text{ je spojitá funkce na } G\}$$

$$C^k(G) = \{f, \text{ kde } f \text{ má } k\text{-té spojitě parciální derivace na } G\}$$

Je-li $f \in C^1(G)$ říkáme, že f je spojitě diferencovatelná na G

Je-li $f \in C^k(G)$ říkáme, že f je k -krát spojitě diferencovatelná na G .

Věta: Nechť $f : M \subseteq \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$, G je otevřená podmnožina M . Jestliže $f \in C^1(G)$, potom f je spojitá na G .

Poznámka: Platí

$$C^{k+1}(G) \subset C^k(G), \quad \forall k = 0, 1, 2, \dots$$

Množiny $C^k(G)$

Můžeme nyní zavést množiny:

$$C(G) = \{f, \text{ kde } f \text{ je spojitá funkce na } G\}$$

$$C^k(G) = \{f, \text{ kde } f \text{ má } k\text{-té spojitě parciální derivace na } G\}$$

Je-li $f \in C^1(G)$ říkáme, že f je spojitě diferencovatelná na G

Je-li $f \in C^k(G)$ říkáme, že f je k -krát spojitě diferencovatelná na G .

Věta: Nechť $f : M \subseteq \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$, G je otevřená podmnožina M .
Jestliže $f \in C^1(G)$, potom f je spojitá na G .

Poznámka: Platí

$$C^{k+1}(G) \subset C^k(G), \quad \forall k = 0, 1, 2, \dots$$

Množiny $C^k(G)$

Můžeme nyní zavést množiny:

$$C(G) = \{f, \text{ kde } f \text{ je spojitá funkce na } G\}$$

$$C^k(G) = \{f, \text{ kde } f \text{ má } k\text{-té spojitě parciální derivace na } G\}$$

Je-li $f \in C^1(G)$ říkáme, že f je spojitě diferencovatelná na G

Je-li $f \in C^k(G)$ říkáme, že f je k -krát spojitě diferencovatelná na G .

Věta: Necht' $f : M \subseteq \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$, G je otevřená podmnožina M . Jestliže $f \in C^1(G)$, potom f je spojitá na G .

Poznámka: Platí

$$C^{k+1}(G) \subset C^k(G), \quad \forall k = 0, 1, 2, \dots$$

Množiny $C^k(G)$

Můžeme nyní zavést množiny:

$$C(G) = \{f, \text{ kde } f \text{ je spojitá funkce na } G\}$$

$$C^k(G) = \{f, \text{ kde } f \text{ má } k\text{-té spojitě parciální derivace na } G\}$$

Je-li $f \in C^1(G)$ říkáme, že f je spojitě diferencovatelná na G

Je-li $f \in C^k(G)$ říkáme, že f je k -krát spojitě diferencovatelná na G .

Věta: Necht' $f : M \subseteq \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$, G je otevřená podmnožina M . Jestliže $f \in C^1(G)$, potom f je spojitá na G .

Poznámka: Platí

$$C^{k+1}(G) \subset C^k(G), \quad \forall k = 0, 1, 2, \dots$$

Gradient

Definice: Necht' $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ je funkce n proměnných, bod $\mathbf{a} \in \mathcal{D}(f)$ a existuje $\frac{\partial f}{\partial x_i}(\mathbf{a})$. Vektor

$$\left(\frac{\partial f}{\partial x_1}(\mathbf{a}), \frac{\partial f}{\partial x_2}(\mathbf{a}), \dots, \frac{\partial f}{\partial x_n}(\mathbf{a}) \right)$$

nazýváme **gradient funkce f v bodě $\mathbf{a}$** a značíme

$\text{grad } f(\mathbf{a})$.

Derivace ve směru

Definice: Necht' $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ je funkce n proměnných $\mathbf{x}_0 \in \mathcal{D}(f)$, f je definována na $\mathcal{O}(\mathbf{x}_0)$, $\vec{a} \in \mathbb{R}^n$ takový, že $\|\vec{a}\| = 1$. Potom

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(\mathbf{x}_0 + h\vec{a}) - f(\mathbf{x}_0)}{h},$$

pokud existuje, nezýváme derivací funkce f v bodě $\mathbf{x}_0$ ve směru vektoru $\vec{a}$ a značíme ji

$$Df(\mathbf{x}_0, \vec{a}).$$

Věta: Je-li $f \in C^1(G)$, $G \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina, $\mathbf{x}_0 \in G$ a $\vec{a} \in \mathbb{R}^n$, $\|\vec{a}\| = 1$, pak

$$Df(\mathbf{x}_0, \vec{a}) = \text{grad } f(\mathbf{x}_0) \vec{a}.$$

Derivace ve směru

Definice: Necht' $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ je funkce n proměnných $\mathbf{x}_0 \in \mathcal{D}(f)$, f je definována na $\mathcal{O}(\mathbf{x}_0)$, $\vec{a} \in \mathbb{R}^n$ takový, že $\|\vec{a}\| = 1$. Potom

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(\mathbf{x}_0 + h\vec{a}) - f(\mathbf{x}_0)}{h},$$

pokud existuje, nezýváme derivací funkce f v bodě $\mathbf{x}_0$ ve směru vektoru $\vec{a}$ a značíme ji

$$Df(\mathbf{x}_0, \vec{a}).$$

Věta: Je-li $f \in C^1(G)$, $G \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina, $\mathbf{x}_0 \in G$ a $\vec{a} \in \mathbb{R}^n$, $\|\vec{a}\| = 1$, pak

$$Df(\mathbf{x}_0, \vec{a}) = \text{grad } f(\mathbf{x}_0) \vec{a}.$$

Derivování složených funkcí

$$\left. \begin{array}{l} \mathbf{h} : H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k \\ g : G \subset \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R} \\ \mathcal{H}(\mathbf{h}) \subseteq \mathcal{D}(g) = G \end{array} \right\} f = g \circ \mathbf{h} \Rightarrow f : H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$$

$$\mathbf{h}(\mathbf{x}) = (h_1(\mathbf{x}), h_2(\mathbf{x}), \dots, h_k(\mathbf{x})), \text{ kde } \mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \\ g(\mathbf{a}) = g(a_1, a_2, \dots, a_k)$$

Věta: Nechť $G \subset \mathbb{R}^k$ je otevřená množina a $g \in C^1(G)$.
Nechť $H \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a funkce $h_j \in C^1(H)$, pro $j = 1, \dots, k$.

Nechť pro každé $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in H$ je $\mathbf{h}(\mathbf{x}) \in G$.

Položme $a_j = h_j(x_1, x_2, \dots, x_n)$ pro $j = 1, 2, \dots, k$ a

$$f(x_1, x_2, \dots, x_n) = g(h_1(x_1, \dots, x_n), \dots, h_k(x_1, \dots, x_n)).$$

Potom $f \in C^1(H)$ a

$$\frac{\partial f}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{a}) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{h}(\mathbf{x})) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}).$$

Derivování složených funkcí

$$\left. \begin{array}{l} \mathbf{h}: H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k \\ g: G \subset \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R} \\ \mathcal{H}(\mathbf{h}) \subseteq \mathcal{D}(g) = G \end{array} \right\} f = g \circ \mathbf{h} \Rightarrow f: H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$$

$$\mathbf{h}(\mathbf{x}) = (h_1(\mathbf{x}), h_2(\mathbf{x}), \dots, h_k(\mathbf{x})), \text{ kde } \mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \\ g(\mathbf{a}) = g(a_1, a_2, \dots, a_k)$$

Věta: Nechť $G \subset \mathbb{R}^k$ je otevřená množina a $g \in C^1(G)$.
Nechť $H \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a funkce $h_j \in C^1(H)$, pro $j = 1, \dots, k$.

Nechť pro každé $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in H$ je $\mathbf{h}(\mathbf{x}) \in G$.

Položme $a_j = h_j(x_1, x_2, \dots, x_n)$ pro $j = 1, 2, \dots, k$ a

$$f(x_1, x_2, \dots, x_n) = g(h_1(x_1, \dots, x_n), \dots, h_k(x_1, \dots, x_n)).$$

Potom $f \in C^1(H)$ a

$$\frac{\partial f}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{a}) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{h}(\mathbf{x})) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}).$$

Derivování složených funkcí

$$\left. \begin{array}{l} \mathbf{h}: H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k \\ \mathbf{g}: G \subset \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R} \\ \mathcal{H}(\mathbf{h}) \subseteq \mathcal{D}(\mathbf{g}) = G \end{array} \right\} f = \mathbf{g} \circ \mathbf{h} \Rightarrow f: H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$$

$$\mathbf{h}(\mathbf{x}) = (h_1(\mathbf{x}), h_2(\mathbf{x}), \dots, h_k(\mathbf{x})), \text{ kde } \mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \\ g(\mathbf{a}) = g(a_1, a_2, \dots, a_k)$$

Věta: Necht' $G \subset \mathbb{R}^k$ je otevřená množina a $g \in C^1(G)$.
Necht' $H \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a funkce $h_j \in C^1(H)$, pro $j = 1, \dots, k$.

Necht' pro každé $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in H$ je $\mathbf{h}(\mathbf{x}) \in G$.

Položme $a_j = h_j(x_1, x_2, \dots, x_n)$ pro $j = 1, 2, \dots, k$ a

$$f(x_1, x_2, \dots, x_n) = g(h_1(x_1, \dots, x_n), \dots, h_k(x_1, \dots, x_n)).$$

Potom $f \in C^1(H)$ a

$$\frac{\partial f}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{a}) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{h}(\mathbf{x})) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}).$$

Derivování složených funkcí

$$\left. \begin{array}{l} \mathbf{h}: H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k \\ \mathbf{g}: G \subset \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R} \\ \mathcal{H}(\mathbf{h}) \subseteq \mathcal{D}(\mathbf{g}) = G \end{array} \right\} f = \mathbf{g} \circ \mathbf{h} \Rightarrow f: H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$$

$$\mathbf{h}(\mathbf{x}) = (h_1(\mathbf{x}), h_2(\mathbf{x}), \dots, h_k(\mathbf{x})), \text{ kde } \mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \\ \mathbf{g}(\mathbf{a}) = g(a_1, a_2, \dots, a_k)$$

Věta: Nechť $G \subset \mathbb{R}^k$ je otevřená množina a $g \in C^1(G)$.
Nechť $H \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a funkce $h_j \in C^1(H)$, pro $j = 1, \dots, k$.

Nechť pro každé $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in H$ je $\mathbf{h}(\mathbf{x}) \in G$.

Položme $a_j = h_j(x_1, x_2, \dots, x_n)$ pro $j = 1, 2, \dots, k$ a

$$f(x_1, x_2, \dots, x_n) = g(h_1(x_1, \dots, x_n), \dots, h_k(x_1, \dots, x_n)).$$

Potom $f \in C^1(H)$ a

$$\frac{\partial f}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{a}) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{h}(\mathbf{x})) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}).$$

Derivování složených funkcí

$$\left. \begin{array}{l} \mathbf{h}: H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k \\ \mathbf{g}: G \subset \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R} \\ \mathcal{H}(\mathbf{h}) \subseteq \mathcal{D}(\mathbf{g}) = G \end{array} \right\} f = \mathbf{g} \circ \mathbf{h} \Rightarrow f: H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$$

$$\mathbf{h}(\mathbf{x}) = (h_1(\mathbf{x}), h_2(\mathbf{x}), \dots, h_k(\mathbf{x})), \text{ kde } \mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \\ \mathbf{g}(\mathbf{a}) = g(a_1, a_2, \dots, a_k)$$

Věta: Nechť $G \subset \mathbb{R}^k$ je otevřená množina a $\mathbf{g} \in C^1(G)$.

Nechť $H \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a funkce $h_j \in C^1(H)$, pro $j = 1, \dots, k$.

Nechť pro každé $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in H$ je $\mathbf{h}(\mathbf{x}) \in G$.

Položme $a_j = h_j(x_1, x_2, \dots, x_n)$ pro $j = 1, 2, \dots, k$ a

$$f(x_1, x_2, \dots, x_n) = g(h_1(x_1, \dots, x_n), \dots, h_k(x_1, \dots, x_n)).$$

Potom $f \in C^1(H)$ a

$$\frac{\partial f}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{a}) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{h}(\mathbf{x})) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}).$$

Derivování složených funkcí

$$\left. \begin{array}{l} \mathbf{h}: H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k \\ g: G \subset \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R} \\ \mathcal{H}(\mathbf{h}) \subseteq \mathcal{D}(g) = G \end{array} \right\} f = g \circ \mathbf{h} \Rightarrow f: H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$$

$$\mathbf{h}(\mathbf{x}) = (h_1(\mathbf{x}), h_2(\mathbf{x}), \dots, h_k(\mathbf{x})), \text{ kde } \mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \\ g(\mathbf{a}) = g(a_1, a_2, \dots, a_k)$$

Věta: Nechť $G \subset \mathbb{R}^k$ je otevřená množina a $g \in C^1(G)$.
Nechť $H \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a funkce $h_j \in C^1(H)$, pro $j = 1, \dots, k$.

Nechť pro každé $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in H$ je $\mathbf{h}(\mathbf{x}) \in G$.

Položme $a_j = h_j(x_1, x_2, \dots, x_n)$ pro $j = 1, 2, \dots, k$ a

$$f(x_1, x_2, \dots, x_n) = g(h_1(x_1, \dots, x_n), \dots, h_k(x_1, \dots, x_n)).$$

Potom $f \in C^1(H)$ a

$$\frac{\partial f}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{a}) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{h}(\mathbf{x})) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}).$$

Derivování složených funkcí

$$\left. \begin{array}{l} \mathbf{h}: H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k \\ g: G \subset \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R} \\ \mathcal{H}(\mathbf{h}) \subseteq \mathcal{D}(g) = G \end{array} \right\} f = g \circ \mathbf{h} \Rightarrow f: H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$$

$$\mathbf{h}(\mathbf{x}) = (h_1(\mathbf{x}), h_2(\mathbf{x}), \dots, h_k(\mathbf{x})), \text{ kde } \mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \\ g(\mathbf{a}) = g(a_1, a_2, \dots, a_k)$$

Věta: Nechť $G \subset \mathbb{R}^k$ je otevřená množina a $g \in C^1(G)$.
Nechť $H \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a funkce $h_j \in C^1(H)$, pro $j = 1, \dots, k$.

Nechť pro každé $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in H$ je $\mathbf{h}(\mathbf{x}) \in G$.

Položme $a_j = h_j(x_1, x_2, \dots, x_n)$ pro $j = 1, 2, \dots, k$ a

$$f(x_1, x_2, \dots, x_n) = g(h_1(x_1, \dots, x_n), \dots, h_k(x_1, \dots, x_n)).$$

Potom $f \in C^1(H)$ a

$$\frac{\partial f}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{a}) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{h}(\mathbf{x})) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}).$$

Derivování složených funkcí

$$\left. \begin{array}{l} \mathbf{h}: H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k \\ g: G \subset \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R} \\ \mathcal{H}(\mathbf{h}) \subseteq \mathcal{D}(g) = G \end{array} \right\} f = g \circ \mathbf{h} \Rightarrow f: H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$$

$$\mathbf{h}(\mathbf{x}) = (h_1(\mathbf{x}), h_2(\mathbf{x}), \dots, h_k(\mathbf{x})), \text{ kde } \mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \\ g(\mathbf{a}) = g(a_1, a_2, \dots, a_k)$$

Věta: Nechť $G \subset \mathbb{R}^k$ je otevřená množina a $g \in C^1(G)$.
Nechť $H \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a funkce $h_j \in C^1(H)$, pro $j = 1, \dots, k$.

Nechť pro každé $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in H$ je $\mathbf{h}(\mathbf{x}) \in G$.

Položme $a_j = h_j(x_1, x_2, \dots, x_n)$ pro $j = 1, 2, \dots, k$ a

$$f(x_1, x_2, \dots, x_n) = g(h_1(x_1, \dots, x_n), \dots, h_k(x_1, \dots, x_n)).$$

Potom $f \in C^1(H)$ a

$$\frac{\partial f}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{a}) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{h}(\mathbf{x})) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}).$$

Derivování složených funkcí

$$\left. \begin{array}{l} \mathbf{h}: H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k \\ g: G \subset \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R} \\ \mathcal{H}(\mathbf{h}) \subseteq \mathcal{D}(g) = G \end{array} \right\} f = g \circ \mathbf{h} \Rightarrow f: H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$$

$$\mathbf{h}(\mathbf{x}) = (h_1(\mathbf{x}), h_2(\mathbf{x}), \dots, h_k(\mathbf{x})), \text{ kde } \mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \\ g(\mathbf{a}) = g(a_1, a_2, \dots, a_k)$$

Věta: Nechť $G \subset \mathbb{R}^k$ je otevřená množina a $g \in C^1(G)$.
Nechť $H \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a funkce $h_j \in C^1(H)$, pro $j = 1, \dots, k$.

Nechť pro každé $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in H$ je $\mathbf{h}(\mathbf{x}) \in G$.

Položme $a_j = h_j(x_1, x_2, \dots, x_n)$ pro $j = 1, 2, \dots, k$ a

$$f(x_1, x_2, \dots, x_n) = g(h_1(x_1, \dots, x_n), \dots, h_k(x_1, \dots, x_n)).$$

Potom $f \in C^1(H)$ a

$$\frac{\partial f}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{a}) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{h}(\mathbf{x})) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}).$$

Derivování složených funkcí

$$\left. \begin{array}{l} \mathbf{h}: H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k \\ g: G \subset \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R} \\ \mathcal{H}(\mathbf{h}) \subseteq \mathcal{D}(g) = G \end{array} \right\} f = g \circ \mathbf{h} \Rightarrow f: H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$$

$$\mathbf{h}(\mathbf{x}) = (h_1(\mathbf{x}), h_2(\mathbf{x}), \dots, h_k(\mathbf{x})), \text{ kde } \mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \\ g(\mathbf{a}) = g(a_1, a_2, \dots, a_k)$$

Věta: Nechť $G \subset \mathbb{R}^k$ je otevřená množina a $g \in C^1(G)$.
Nechť $H \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a funkce $h_j \in C^1(H)$, pro $j = 1, \dots, k$.

Nechť pro každé $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in H$ je $\mathbf{h}(\mathbf{x}) \in G$.

Položme $a_j = h_j(x_1, x_2, \dots, x_n)$ pro $j = 1, 2, \dots, k$ a

$$f(x_1, x_2, \dots, x_n) = g(h_1(x_1, \dots, x_n), \dots, h_k(x_1, \dots, x_n)).$$

Potom $f \in C^1(H)$ a

$$\frac{\partial f}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{a}) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{h}(\mathbf{x})) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}).$$

Derivování složených funkcí - poznámky

Můžeme psát

$$\frac{\partial f}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{a}) \frac{\partial h_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \sum_{j=1}^k \frac{\partial g}{\partial a_j}(\mathbf{a}) \frac{\partial a_j}{\partial x_i}(\mathbf{x}).$$

Platí

$$\frac{\partial f}{\partial x_i}(\mathbf{x}) = \left(\frac{\partial g}{\partial a_1}(\mathbf{a}), \dots, \frac{\partial g}{\partial a_k}(\mathbf{a}) \right) \cdot \begin{pmatrix} \frac{\partial a_1}{\partial x_i}(\mathbf{x}) \\ \vdots \\ \frac{\partial a_k}{\partial x_i}(\mathbf{x}) \end{pmatrix}$$

Derivace zobrazení z $\mathbb{R}^n$ do $\mathbb{R}^k$

Definice: necht' $f : G \subseteq \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k$, $f = (f_1, f_2, \dots, f_k)$ a $f_i \in C^1(G)$ jsou funkce n proměnných $x_1, \dots, x_n$, označme $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n)$.

Pak matici typu (k, n)

$$f'(\mathbf{x}) = J_f(\mathbf{x}) = \begin{pmatrix} \frac{\partial f_1}{\partial x_1}(\mathbf{x}) & \frac{\partial f_1}{\partial x_2}(\mathbf{x}) & \dots & \frac{\partial f_1}{\partial x_n}(\mathbf{x}) \\ \frac{\partial f_2}{\partial x_1}(\mathbf{x}) & \frac{\partial f_2}{\partial x_2}(\mathbf{x}) & \dots & \frac{\partial f_2}{\partial x_n}(\mathbf{x}) \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ \frac{\partial f_k}{\partial x_1}(\mathbf{x}) & \frac{\partial f_k}{\partial x_2}(\mathbf{x}) & \dots & \frac{\partial f_k}{\partial x_n}(\mathbf{x}) \end{pmatrix}$$

nazýváme **derivací zobrazení f v bodě $\mathbf{x}$** nebo také **Jacobiho maticí zobrazení f v bodě $\mathbf{x}$** .

Poznámka: Jestliže $k = 1$, potom se jedná o funkci $f : G \subseteq \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ a

$$f'(\mathbf{x}) = \text{grad } f(\mathbf{x}).$$

Derivace zobrazení z $\mathbb{R}^n$ do $\mathbb{R}^k$

Definice: necht' $f : G \subseteq \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k$, $f = (f_1, f_2, \dots, f_k)$ a $f_i \in C^1(G)$ jsou funkce n proměnných $x_1, \dots, x_n$, označme $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n)$.

Pak matici typu (k, n)

$$f'(\mathbf{x}) = J_f(\mathbf{x}) = \begin{pmatrix} \frac{\partial f_1}{\partial x_1}(\mathbf{x}) & \frac{\partial f_1}{\partial x_2}(\mathbf{x}) & \dots & \frac{\partial f_1}{\partial x_n}(\mathbf{x}) \\ \frac{\partial f_2}{\partial x_1}(\mathbf{x}) & \frac{\partial f_2}{\partial x_2}(\mathbf{x}) & \dots & \frac{\partial f_2}{\partial x_n}(\mathbf{x}) \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ \frac{\partial f_k}{\partial x_1}(\mathbf{x}) & \frac{\partial f_k}{\partial x_2}(\mathbf{x}) & \dots & \frac{\partial f_k}{\partial x_n}(\mathbf{x}) \end{pmatrix}$$

nazýváme **derivací zobrazení f v bodě $\mathbf{x}$** nebo také **Jacobiho maticí zobrazení f v bodě $\mathbf{x}$** .

Poznámka: Jestliže $k = 1$, potom se jedná o funkci $f : G \subseteq \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ a

$$f'(\mathbf{x}) = \text{grad } f(\mathbf{x}).$$

Derivování složených zobrazení z $\mathbb{R}^n$ do $\mathbb{R}^m$

$$\left. \begin{array}{l} h : H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k \\ g : G \subset \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R}^m \\ \mathcal{H}(h) \subseteq \mathcal{D}(g) = G \end{array} \right\} f = g \circ h \Rightarrow f : H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$$

$h(\mathbf{x}) = (h_1(\mathbf{x}), h_2(\mathbf{x}), \dots, h_k(\mathbf{x}))$, kde $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n)$

$g(\mathbf{a}) = (g_1(\mathbf{a}), g_2(\mathbf{a}), \dots, g_m(\mathbf{a}))$, kde $\mathbf{a} = (a_1, a_2, \dots, a_k)$

Věta: Nechť $G \subset \mathbb{R}^k$ je otevřená množina a $g_j \in C^1(G)$ pro $j = 1, \dots, m$.

Nechť $H \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a funkce $h_i \in C^1(H)$, pro $i = 1, \dots, k$.

Nechť pro každé $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in H$ je $h(\mathbf{x}) \in G$.

Pak pro derivaci složeného zobrazení $f(\mathbf{x}) = g(h(\mathbf{x}))$ platí

$$\underbrace{f'(\mathbf{x})}_{J_f(\mathbf{x})} = \underbrace{g'(h(\mathbf{x}))}_{J_g(h(\mathbf{x}))} \underbrace{h'(\mathbf{x})}_{J_h(\mathbf{x})}.$$

Jacobiho matice
zobrazení f
v bodě $\mathbf{x}$

Jacobiho matice
zobrazení g
v bodě $h(\mathbf{x})$

Jacobiho matice
zobrazení h
v bodě $\mathbf{x}$

Derivování složených zobrazení z $\mathbb{R}^n$ do $\mathbb{R}^m$

$$\left. \begin{array}{l} \mathbf{h} : H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k \\ \mathbf{g} : G \subset \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R}^m \\ \mathcal{H}(\mathbf{h}) \subseteq \mathcal{D}(\mathbf{g}) = G \end{array} \right\} \mathbf{f} = \mathbf{g} \circ \mathbf{h} \Rightarrow \mathbf{f} : H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$$

$\mathbf{h}(\mathbf{x}) = (h_1(\mathbf{x}), h_2(\mathbf{x}), \dots, h_k(\mathbf{x}))$, kde $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n)$

$\mathbf{g}(\mathbf{a}) = (g_1(\mathbf{a}), g_2(\mathbf{a}), \dots, g_m(\mathbf{a}))$, kde $\mathbf{a} = (a_1, a_2, \dots, a_k)$

Věta: Necht' $G \subset \mathbb{R}^k$ je otevřená množina a $g_j \in C^1(G)$ pro $j = 1, \dots, m$.

Necht' $H \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a funkce $h_i \in C^1(H)$, pro $i = 1, \dots, k$.

Necht' pro každé $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in H$ je $\mathbf{h}(\mathbf{x}) \in G$.

Pak pro derivaci složeného zobrazení $\mathbf{f}(\mathbf{x}) = \mathbf{g}(\mathbf{h}(\mathbf{x}))$ platí

$$\underbrace{\mathbf{f}'(\mathbf{x})}_{J_{\mathbf{f}}(\mathbf{x})} = \underbrace{\mathbf{g}'(\mathbf{h}(\mathbf{x}))}_{J_{\mathbf{g}}(\mathbf{h}(\mathbf{x}))} \underbrace{\mathbf{h}'(\mathbf{x})}_{J_{\mathbf{h}}(\mathbf{x})}.$$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{f}$
v bodě $\mathbf{x}$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{g}$
v bodě $\mathbf{h}(\mathbf{x})$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{h}$
v bodě $\mathbf{x}$

Derivování složených zobrazení z $\mathbb{R}^n$ do $\mathbb{R}^m$

$$\left. \begin{array}{l} \mathbf{h} : H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k \\ \mathbf{g} : G \subset \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R}^m \\ \mathcal{H}(\mathbf{h}) \subseteq \mathcal{D}(\mathbf{g}) = G \end{array} \right\} \mathbf{f} = \mathbf{g} \circ \mathbf{h} \Rightarrow \mathbf{f} : H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$$

$\mathbf{h}(\mathbf{x}) = (h_1(\mathbf{x}), h_2(\mathbf{x}), \dots, h_k(\mathbf{x}))$, kde $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n)$

$\mathbf{g}(\mathbf{a}) = (g_1(\mathbf{a}), g_2(\mathbf{a}), \dots, g_m(\mathbf{a}))$, kde $\mathbf{a} = (a_1, a_2, \dots, a_k)$

Věta: Necht' $G \subset \mathbb{R}^k$ je otevřená množina a $g_j \in C^1(G)$ pro $j = 1, \dots, m$.

Necht' $H \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a funkce $h_i \in C^1(H)$, pro $i = 1, \dots, k$.

Necht' pro každé $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in H$ je $\mathbf{h}(\mathbf{x}) \in G$.

Pak pro derivaci složeného zobrazení $\mathbf{f}(\mathbf{x}) = \mathbf{g}(\mathbf{h}(\mathbf{x}))$ platí

$$\underbrace{\mathbf{f}'(\mathbf{x})}_{J_{\mathbf{f}}(\mathbf{x})} = \underbrace{\mathbf{g}'(\mathbf{h}(\mathbf{x}))}_{J_{\mathbf{g}}(\mathbf{h}(\mathbf{x}))} \underbrace{\mathbf{h}'(\mathbf{x})}_{J_{\mathbf{h}}(\mathbf{x})}.$$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{f}$
v bodě $\mathbf{x}$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{g}$
v bodě $\mathbf{h}(\mathbf{x})$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{h}$
v bodě $\mathbf{x}$

Derivování složených zobrazení z $\mathbb{R}^n$ do $\mathbb{R}^m$

$$\left. \begin{array}{l} \mathbf{h} : H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k \\ \mathbf{g} : G \subset \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R}^m \\ \mathcal{H}(\mathbf{h}) \subseteq \mathcal{D}(\mathbf{g}) = G \end{array} \right\} \mathbf{f} = \mathbf{g} \circ \mathbf{h} \Rightarrow \mathbf{f} : H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$$

$$\mathbf{h}(\mathbf{x}) = (h_1(\mathbf{x}), h_2(\mathbf{x}), \dots, h_k(\mathbf{x})), \text{ kde } \mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n)$$
$$\mathbf{g}(\mathbf{a}) = (g_1(\mathbf{a}), g_2(\mathbf{a}), \dots, g_m(\mathbf{a})), \text{ kde } \mathbf{a} = (a_1, a_2, \dots, a_k)$$

Věta: Necht' $G \subset \mathbb{R}^k$ je otevřená množina a $g_j \in C^1(G)$ pro $j = 1, \dots, m$.

Necht' $H \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a funkce $h_i \in C^1(H)$, pro $i = 1, \dots, k$.

Necht' pro každé $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in H$ je $\mathbf{h}(\mathbf{x}) \in G$.

Pak pro derivaci složeného zobrazení $\mathbf{f}(\mathbf{x}) = \mathbf{g}(\mathbf{h}(\mathbf{x}))$ platí

$$\underbrace{\mathbf{f}'(\mathbf{x})}_{J_{\mathbf{f}}(\mathbf{x})} = \underbrace{\mathbf{g}'(\mathbf{h}(\mathbf{x}))}_{J_{\mathbf{g}}(\mathbf{h}(\mathbf{x}))} \underbrace{\mathbf{h}'(\mathbf{x})}_{J_{\mathbf{h}}(\mathbf{x})}.$$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{f}$
v bodě $\mathbf{x}$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{g}$
v bodě $\mathbf{h}(\mathbf{x})$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{h}$
v bodě $\mathbf{x}$

Derivování složených zobrazení z $\mathbb{R}^n$ do $\mathbb{R}^m$

$$\left. \begin{array}{l} \mathbf{h} : H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k \\ \mathbf{g} : G \subset \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R}^m \\ \mathcal{H}(\mathbf{h}) \subseteq \mathcal{D}(\mathbf{g}) = G \end{array} \right\} \mathbf{f} = \mathbf{g} \circ \mathbf{h} \Rightarrow \mathbf{f} : H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$$

$\mathbf{h}(\mathbf{x}) = (h_1(\mathbf{x}), h_2(\mathbf{x}), \dots, h_k(\mathbf{x}))$, kde $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n)$

$\mathbf{g}(\mathbf{a}) = (g_1(\mathbf{a}), g_2(\mathbf{a}), \dots, g_m(\mathbf{a}))$, kde $\mathbf{a} = (a_1, a_2, \dots, a_k)$

Věta: Necht' $G \subset \mathbb{R}^k$ je otevřená množina a $g_j \in C^1(G)$ pro $j = 1, \dots, m$.

Necht' $H \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a funkce $h_i \in C^1(H)$, pro $i = 1, \dots, k$.

Necht' pro každé $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in H$ je $\mathbf{h}(\mathbf{x}) \in G$.

Pak pro derivaci složeného zobrazení $\mathbf{f}(\mathbf{x}) = \mathbf{g}(\mathbf{h}(\mathbf{x}))$ platí

$$\underbrace{\mathbf{f}'(\mathbf{x})}_{J_{\mathbf{f}}(\mathbf{x})} = \underbrace{\mathbf{g}'(\mathbf{h}(\mathbf{x}))}_{J_{\mathbf{g}}(\mathbf{h}(\mathbf{x}))} \underbrace{\mathbf{h}'(\mathbf{x})}_{J_{\mathbf{h}}(\mathbf{x})}.$$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{f}$
v bodě $\mathbf{x}$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{g}$
v bodě $\mathbf{h}(\mathbf{x})$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{h}$
v bodě $\mathbf{x}$

Derivování složených zobrazení z $\mathbb{R}^n$ do $\mathbb{R}^m$

$$\left. \begin{array}{l} \mathbf{h} : H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k \\ \mathbf{g} : G \subset \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R}^m \\ \mathcal{H}(\mathbf{h}) \subseteq \mathcal{D}(\mathbf{g}) = G \end{array} \right\} \mathbf{f} = \mathbf{g} \circ \mathbf{h} \Rightarrow \mathbf{f} : H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$$

$\mathbf{h}(\mathbf{x}) = (h_1(\mathbf{x}), h_2(\mathbf{x}), \dots, h_k(\mathbf{x}))$, kde $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n)$

$\mathbf{g}(\mathbf{a}) = (g_1(\mathbf{a}), g_2(\mathbf{a}), \dots, g_m(\mathbf{a}))$, kde $\mathbf{a} = (a_1, a_2, \dots, a_k)$

Věta: Necht' $G \subset \mathbb{R}^k$ je otevřená množina a $g_j \in C^1(G)$ pro $j = 1, \dots, m$.

Necht' $H \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a funkce $h_i \in C^1(H)$, pro $i = 1, \dots, k$.

Necht' pro každé $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in H$ je $\mathbf{h}(\mathbf{x}) \in G$.

Pak pro derivaci složeného zobrazení $\mathbf{f}(\mathbf{x}) = \mathbf{g}(\mathbf{h}(\mathbf{x}))$ platí

$$\underbrace{\mathbf{f}'(\mathbf{x})}_{J_{\mathbf{f}}(\mathbf{x})} = \underbrace{\mathbf{g}'(\mathbf{h}(\mathbf{x}))}_{J_{\mathbf{g}}(\mathbf{h}(\mathbf{x}))} \underbrace{\mathbf{h}'(\mathbf{x})}_{J_{\mathbf{h}}(\mathbf{x})}.$$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{f}$
v bodě $\mathbf{x}$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{g}$
v bodě $\mathbf{h}(\mathbf{x})$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{h}$
v bodě $\mathbf{x}$

Derivování složených zobrazení z $\mathbb{R}^n$ do $\mathbb{R}^m$

$$\left. \begin{array}{l} \mathbf{h} : H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k \\ \mathbf{g} : G \subset \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R}^m \\ \mathcal{H}(\mathbf{h}) \subseteq \mathcal{D}(\mathbf{g}) = G \end{array} \right\} \mathbf{f} = \mathbf{g} \circ \mathbf{h} \Rightarrow \mathbf{f} : H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$$

$\mathbf{h}(\mathbf{x}) = (h_1(\mathbf{x}), h_2(\mathbf{x}), \dots, h_k(\mathbf{x}))$, kde $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n)$

$\mathbf{g}(\mathbf{a}) = (g_1(\mathbf{a}), g_2(\mathbf{a}), \dots, g_m(\mathbf{a}))$, kde $\mathbf{a} = (a_1, a_2, \dots, a_k)$

Věta: Necht' $G \subset \mathbb{R}^k$ je otevřená množina a $g_j \in C^1(G)$ pro $j = 1, \dots, m$.

Necht' $H \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a funkce $h_i \in C^1(H)$, pro $i = 1, \dots, k$.

Necht' pro každé $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in H$ je $\mathbf{h}(\mathbf{x}) \in G$.

Pak pro derivaci složeného zobrazení $\mathbf{f}(\mathbf{x}) = \mathbf{g}(\mathbf{h}(\mathbf{x}))$ platí

$$\underbrace{\mathbf{f}'(\mathbf{x})}_{J_{\mathbf{f}}(\mathbf{x})} = \underbrace{\mathbf{g}'(\mathbf{h}(\mathbf{x}))}_{J_{\mathbf{g}}(\mathbf{h}(\mathbf{x}))} \underbrace{\mathbf{h}'(\mathbf{x})}_{J_{\mathbf{h}}(\mathbf{x})}.$$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{f}$
v bodě $\mathbf{x}$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{g}$
v bodě $\mathbf{h}(\mathbf{x})$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{h}$
v bodě $\mathbf{x}$

Derivování složených zobrazení z $\mathbb{R}^n$ do $\mathbb{R}^m$

$$\left. \begin{array}{l} \mathbf{h} : H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^k \\ \mathbf{g} : G \subset \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R}^m \\ \mathcal{H}(\mathbf{h}) \subseteq \mathcal{D}(\mathbf{g}) = G \end{array} \right\} \mathbf{f} = \mathbf{g} \circ \mathbf{h} \Rightarrow \mathbf{f} : H \subset \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$$

$\mathbf{h}(\mathbf{x}) = (h_1(\mathbf{x}), h_2(\mathbf{x}), \dots, h_k(\mathbf{x}))$, kde $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n)$

$\mathbf{g}(\mathbf{a}) = (g_1(\mathbf{a}), g_2(\mathbf{a}), \dots, g_m(\mathbf{a}))$, kde $\mathbf{a} = (a_1, a_2, \dots, a_k)$

Věta: Necht' $G \subset \mathbb{R}^k$ je otevřená množina a $g_j \in C^1(G)$ pro $j = 1, \dots, m$.

Necht' $H \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a funkce $h_i \in C^1(H)$, pro $i = 1, \dots, k$.

Necht' pro každé $\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in H$ je $\mathbf{h}(\mathbf{x}) \in G$.

Pak pro derivaci složeného zobrazení $\mathbf{f}(\mathbf{x}) = \mathbf{g}(\mathbf{h}(\mathbf{x}))$ platí

$$\underbrace{\mathbf{f}'(\mathbf{x})}_{J_{\mathbf{f}}(\mathbf{x})} = \underbrace{\mathbf{g}'(\mathbf{h}(\mathbf{x}))}_{J_{\mathbf{g}}(\mathbf{h}(\mathbf{x}))} \underbrace{\mathbf{h}'(\mathbf{x})}_{J_{\mathbf{h}}(\mathbf{x})}.$$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{f}$
v bodě $\mathbf{x}$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{g}$
v bodě $\mathbf{h}(\mathbf{x})$

Jacobiho matice
zobrazení $\mathbf{h}$
v bodě $\mathbf{x}$

Totální diferenciál

Definice: Necht' funkce $f(x, y)$ má spojité parciální derivace v bodě (x_0, y_0) , potom výraz

$$df(x_0, y_0, dx, dy) = \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)dx + \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)dy$$

nazýváme **totální diferenciál** funkce f v bodě (x_0, y_0) .

$$\Delta f(x_0, y_0, dx, dy) = f(x_0 + dx, y_0 + dy) - f(x_0, y_0)$$

nazýváme **diferenci** funkce f v bodě (x_0, y_0) .

Definice: Necht' funkce $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ má spojité parciální derivace v bodě $\mathbf{x}_0 = (x_1^0, x_2^0, \dots, x_n^0)$, potom výraz

$$df(\mathbf{x}_0, d\mathbf{x}) = \frac{\partial f}{\partial x_1}(\mathbf{x}_0)dx_1 + \frac{\partial f}{\partial x_2}(\mathbf{x}_0)dx_2 + \dots + \frac{\partial f}{\partial x_n}(\mathbf{x}_0)dx_n,$$

kde $d\mathbf{x} = (dx_1, dx_2, \dots, dx_n)$, nazýváme **totální diferenciál** funkce f v bodě $\mathbf{x}_0$.

$$\Delta f(\mathbf{x}_0, d\mathbf{x}) = f(\mathbf{x}_0 + d\mathbf{x}) - f(\mathbf{x}_0)$$

nazýváme **diferenci** funkce f v bodě $\mathbf{x}_0$.

Totální diferenciál

Definice: Necht' funkce $f(x, y)$ má spojité parciální derivace v bodě (x_0, y_0) , potom výraz

$$df(x_0, y_0, dx, dy) = \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)dx + \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)dy$$

nazýváme **totální diferenciál** funkce f v bodě (x_0, y_0) .

$$\Delta f(x_0, y_0, dx, dy) = f(x_0 + dx, y_0 + dy) - f(x_0, y_0)$$

nazýváme **diferenci** funkce f v bodě (x_0, y_0) .

Definice: Necht' funkce $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ má spojité parciální derivace v bodě $\mathbf{x}_0 = (x_1^0, x_2^0, \dots, x_n^0)$, potom výraz

$$df(\mathbf{x}_0, d\mathbf{x}) = \frac{\partial f}{\partial x_1}(\mathbf{x}_0)dx_1 + \frac{\partial f}{\partial x_2}(\mathbf{x}_0)dx_2 + \dots + \frac{\partial f}{\partial x_n}(\mathbf{x}_0)dx_n,$$

kde $d\mathbf{x} = (dx_1, dx_2, \dots, dx_n)$, nazýváme **totální diferenciál** funkce f v bodě $\mathbf{x}_0$.

$$\Delta f(\mathbf{x}_0, d\mathbf{x}) = f(\mathbf{x}_0 + d\mathbf{x}) - f(\mathbf{x}_0)$$

nazýváme **diferenci** funkce f v bodě $\mathbf{x}_0$.

Totální diferenciál

Definice: Necht' funkce $f(x, y)$ má spojité parciální derivace v bodě (x_0, y_0) , potom výraz

$$df(x_0, y_0, dx, dy) = \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)dx + \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)dy$$

nazýváme **totální diferenciál** funkce f v bodě (x_0, y_0) .

$$\Delta f(x_0, y_0, dx, dy) = f(x_0 + dx, y_0 + dy) - f(x_0, y_0)$$

nazýváme **diferencí** funkce f v bodě (x_0, y_0) .

Definice: Necht' funkce $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ má spojité parciální derivace v bodě $\mathbf{x}_0 = (x_1^0, x_2^0, \dots, x_n^0)$, potom výraz

$$df(\mathbf{x}_0, d\mathbf{x}) = \frac{\partial f}{\partial x_1}(\mathbf{x}_0)dx_1 + \frac{\partial f}{\partial x_2}(\mathbf{x}_0)dx_2 + \dots + \frac{\partial f}{\partial x_n}(\mathbf{x}_0)dx_n,$$

kde $d\mathbf{x} = (dx_1, dx_2, \dots, dx_n)$, nazýváme **totální diferenciál** funkce f v bodě $\mathbf{x}_0$.

$$\Delta f(\mathbf{x}_0, d\mathbf{x}) = f(\mathbf{x}_0 + d\mathbf{x}) - f(\mathbf{x}_0)$$

nazýváme **diferencí** funkce f v bodě $\mathbf{x}_0$.

Totální diferenciál

Definice: Necht' funkce $f(x, y)$ má spojité parciální derivace v bodě (x_0, y_0) , potom výraz

$$df(x_0, y_0, dx, dy) = \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)dx + \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)dy$$

nazýváme **totální diferenciál** funkce f v bodě (x_0, y_0) .

$$\Delta f(x_0, y_0, dx, dy) = f(x_0 + dx, y_0 + dy) - f(x_0, y_0)$$

nazýváme **diferencí** funkce f v bodě (x_0, y_0) .

Definice: Necht' funkce $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ má spojité parciální derivace v bodě $\mathbf{x}_0 = (x_1^0, x_2^0, \dots, x_n^0)$, potom výraz

$$df(\mathbf{x}_0, d\mathbf{x}) = \frac{\partial f}{\partial x_1}(\mathbf{x}_0)dx_1 + \frac{\partial f}{\partial x_2}(\mathbf{x}_0)dx_2 + \dots + \frac{\partial f}{\partial x_n}(\mathbf{x}_0)dx_n,$$

kde $d\mathbf{x} = (dx_1, dx_2, \dots, dx_n)$, nazýváme **totální diferenciál** funkce f v bodě $\mathbf{x}_0$.

$$\Delta f(\mathbf{x}_0, d\mathbf{x}) = f(\mathbf{x}_0 + d\mathbf{x}) - f(\mathbf{x}_0)$$

nazýváme **diferencí** funkce f v bodě $\mathbf{x}_0$.

Totální diferenciál

Definice: Necht' funkce $f(x, y)$ má spojité parciální derivace v bodě (x_0, y_0) , potom výraz

$$df(x_0, y_0, dx, dy) = \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)dx + \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)dy$$

nazýváme **totální diferenciál** funkce f v bodě (x_0, y_0) .

$$\Delta f(x_0, y_0, dx, dy) = f(x_0 + dx, y_0 + dy) - f(x_0, y_0)$$

nazýváme **diferencí** funkce f v bodě (x_0, y_0) .

Definice: Necht' funkce $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ má spojité parciální derivace v bodě $\mathbf{x}_0 = (x_1^0, x_2^0, \dots, x_n^0)$, potom výraz

$$df(\mathbf{x}_0, d\mathbf{x}) = \frac{\partial f}{\partial x_1}(\mathbf{x}_0)dx_1 + \frac{\partial f}{\partial x_2}(\mathbf{x}_0)dx_2 + \dots + \frac{\partial f}{\partial x_n}(\mathbf{x}_0)dx_n,$$

kde $d\mathbf{x} = (dx_1, dx_2, \dots, dx_n)$, nazýváme **totální diferenciál** funkce f v bodě $\mathbf{x}_0$.

$$\Delta f(\mathbf{x}_0, d\mathbf{x}) = f(\mathbf{x}_0 + d\mathbf{x}) - f(\mathbf{x}_0)$$

nazýváme **diferencí** funkce f v bodě $\mathbf{x}_0$.

Tečná rovina ke grafu funkcí dvou proměnných

Definice: Má-li funkce $f(x, y)$ spojité parciální derivace v bodě (x_0, y_0) , nazýváme rovnici

$$z = f(x_0, y_0) + \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)(x - x_0) + \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)(y - y_0)$$

tečnou rovinou ke grafu funkce f v bodě $T = (x_0, y_0, f(x_0, y_0))$.

Tečná rovina ke grafu funkcí dvou proměnných

Definice: Má-li funkce $f(x, y)$ spojité parciální derivace v bodě (x_0, y_0) , nazýváme rovnici

$$z = f(x_0, y_0) + \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)(x - x_0) + \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)(y - y_0)$$

tečnou rovinou ke grafu funkce f v bodě $T = (x_0, y_0, f(x_0, y_0))$.

Taylorův polynom

Omezíme se pouze na funkce dvou proměnných.

Definice: Necht' $f : M \subset \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$, $(x_0, y_0) \in M$,

$f \in C^1(\mathcal{O}(x_0, y_0))$

$$T_1(x, y) = f(x_0, y_0) + \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)(x - x_0) + \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)(y - y_0)$$

nazýváme Taylorův polynom 1. stupně k funkci f v bodě (x_0, y_0) .

$f \in C^2(\mathcal{O}(x_0, y_0))$

$$T_2(x, y) = f(x_0, y_0) + \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)(x - x_0) + \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)(y - y_0) + \frac{1}{2} \left(\frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x_0, y_0)(x - x_0)^2 + 2 \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x_0, y_0)(x - x_0)(y - y_0) + \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x_0, y_0)(y - y_0)^2 \right)$$

nazýváme Taylorův polynom 2. stupně k funkci f v bodě (x_0, y_0) .

Taylorův polynom

Omezíme se pouze na funkce dvou proměnných.

Definice: Necht' $f : M \subset \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$, $(x_0, y_0) \in M$,

$f \in C^1(\mathcal{O}(x_0, y_0))$

$$T_1(x, y) = f(x_0, y_0) + \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)(x - x_0) + \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)(y - y_0)$$

nazýváme **Taylorův polynom 1. stupně** k funkci f v bodě (x_0, y_0) .

$f \in C^2(\mathcal{O}(x_0, y_0))$

$$T_2(x, y) = f(x_0, y_0) + \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)(x - x_0) + \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)(y - y_0) + \frac{1}{2} \left(\frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x_0, y_0)(x - x_0)^2 + 2 \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x_0, y_0)(x - x_0)(y - y_0) + \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x_0, y_0)(y - y_0)^2 \right)$$

nazýváme **Taylorův polynom 2. stupně** k funkci f v bodě (x_0, y_0) .

Taylorův polynom

Omezíme se pouze na funkce dvou proměnných.

Definice: Necht' $f : M \subset \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$, $(x_0, y_0) \in M$,

$f \in C^1(\mathcal{O}(x_0, y_0))$

$$T_1(x, y) = f(x_0, y_0) + \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)(x - x_0) + \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)(y - y_0)$$

nazýváme **Taylorův polynom 1. stupně k funkci f v bodě (x_0, y_0) .**

$f \in C^2(\mathcal{O}(x_0, y_0))$

$$T_2(x, y) = f(x_0, y_0) + \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)(x - x_0) + \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)(y - y_0) + \frac{1}{2} \left(\frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x_0, y_0)(x - x_0)^2 + 2 \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x_0, y_0)(x - x_0)(y - y_0) + \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x_0, y_0)(y - y_0)^2 \right)$$

nazýváme **Taylorův polynom 2. stupně k funkci f v bodě (x_0, y_0) .**

Taylorův polynom - 2

$$f \in C^3(\mathcal{O}(x_0, y_0))$$

$$\begin{aligned} T_3(x, y) = & f(x_0, y_0) + \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)(x - x_0) + \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)(y - y_0) + \\ & + \frac{1}{2} \left(\frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x_0, y_0)(x - x_0)^2 + 2 \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x_0, y_0)(x - x_0)(y - y_0) + \right. \\ & \left. + \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x_0, y_0)(y - y_0)^2 \right) + \\ & + \frac{1}{6} \left(\frac{\partial^3 f}{\partial x^3}(x_0, y_0)(x - x_0)^3 + 3 \frac{\partial^3 f}{\partial x^2 \partial y}(x_0, y_0)(x - x_0)^2(y - y_0) + \right. \\ & \left. + 3 \frac{\partial^3 f}{\partial x \partial y^2}(x_0, y_0)(x - x_0)(y - y_0)^2 + \frac{\partial^3 f}{\partial y^3}(x_0, y_0)(y - y_0)^3 \right) \end{aligned}$$

nazýváme Taylorův polynom 3. stupně k funkci f v bodě (x_0, y_0) .

$\forall (x, y) \in \mathcal{O}_\varepsilon(x_0, y_0)$ a pro ε malé platí

$$f(x, y) \doteq T_n(x, y).$$

Taylorův polynom - 2

$$f \in C^3(\mathcal{O}(x_0, y_0))$$

$$\begin{aligned} T_3(x, y) = & f(x_0, y_0) + \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)(x - x_0) + \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)(y - y_0) + \\ & + \frac{1}{2} \left(\frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x_0, y_0)(x - x_0)^2 + 2 \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x_0, y_0)(x - x_0)(y - y_0) + \right. \\ & \left. + \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x_0, y_0)(y - y_0)^2 \right) + \\ & + \frac{1}{6} \left(\frac{\partial^3 f}{\partial x^3}(x_0, y_0)(x - x_0)^3 + 3 \frac{\partial^3 f}{\partial x^2 \partial y}(x_0, y_0)(x - x_0)^2(y - y_0) + \right. \\ & \left. + 3 \frac{\partial^3 f}{\partial x \partial y^2}(x_0, y_0)(x - x_0)(y - y_0)^2 + \frac{\partial^3 f}{\partial y^3}(x_0, y_0)(y - y_0)^3 \right) \end{aligned}$$

nazýváme **Taylorův polynom 3. stupně** k funkci f v bodě (x_0, y_0) .

$\forall (x, y) \in \mathcal{O}_\varepsilon(x_0, y_0)$ a pro ε malé platí

$$f(x, y) \doteq T_n(x, y).$$

Taylorův polynom - 2

$$f \in C^3(\mathcal{O}(x_0, y_0))$$

$$\begin{aligned} T_3(x, y) = & f(x_0, y_0) + \frac{\partial f}{\partial x}(x_0, y_0)(x - x_0) + \frac{\partial f}{\partial y}(x_0, y_0)(y - y_0) + \\ & + \frac{1}{2} \left(\frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x_0, y_0)(x - x_0)^2 + 2 \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x_0, y_0)(x - x_0)(y - y_0) + \right. \\ & \left. + \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(x_0, y_0)(y - y_0)^2 \right) + \\ & + \frac{1}{6} \left(\frac{\partial^3 f}{\partial x^3}(x_0, y_0)(x - x_0)^3 + 3 \frac{\partial^3 f}{\partial x^2 \partial y}(x_0, y_0)(x - x_0)^2(y - y_0) + \right. \\ & \left. + 3 \frac{\partial^3 f}{\partial x \partial y^2}(x_0, y_0)(x - x_0)(y - y_0)^2 + \frac{\partial^3 f}{\partial y^3}(x_0, y_0)(y - y_0)^3 \right) \end{aligned}$$

nazýváme **Taylorův polynom 3. stupně k funkci f v bodě (x_0, y_0)** .

$\forall (x, y) \in \mathcal{O}_\varepsilon(x_0, y_0)$ a pro ε malé platí

$$f(x, y) \doteq T_n(x, y).$$

Newtonova metoda

Mějme soustavu dvou nelineárních rovnic

$$\begin{aligned} f_1(x, y) &= 0 \\ f_2(x, y) &= 0 \end{aligned} \Leftrightarrow \mathbf{F}(\mathbf{x}) = \mathbf{0}.$$

Nechť (x^*, y^*) je kořen soustavy a $(x_0, y_0) \in \mathcal{O}(x^*, y^*)$,
 $\mathbf{F} \in \mathcal{C}^2(\mathcal{O}(x^*, y^*))$ a $\det \mathbf{J}_{\mathbf{F}}(\mathbf{x}) \neq 0$ na $\mathcal{O}(x^*, y^*)$, potom metodu

$$\mathbf{J}_{\mathbf{F}}(x_n, y_n) \begin{pmatrix} \Delta x \\ \Delta y \end{pmatrix} = - \begin{pmatrix} f_1(x_n, y_n) \\ f_2(x_n, y_n) \end{pmatrix}$$
$$\begin{pmatrix} x_{n+1} \\ y_{n+1} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_n \\ y_n \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} \Delta x \\ \Delta y \end{pmatrix}$$

nazýváme **Newtonova metoda** pro soustavu nelineárních rovnic.

Je-li $\mathcal{O}(x^*, y^*)$ dostatečně malé, potom $\lim_{n \rightarrow \infty} (x_n, y_n) = (x^*, y^*)$.

Newtonova metoda

Mějme soustavu dvou nelineárních rovnic

$$\begin{aligned} f_1(x, y) &= 0 \\ f_2(x, y) &= 0 \end{aligned} \Leftrightarrow \mathbf{F}(\mathbf{x}) = \mathbf{0}.$$

Nechť (x^*, y^*) je kořen soustavy a $(x_0, y_0) \in \mathcal{O}(x^*, y^*)$, $\mathbf{F} \in \mathcal{C}^2(\mathcal{O}(x^*, y^*))$ a $\det \mathbf{J}_{\mathbf{F}}(\mathbf{x}) \neq 0$ na $\mathcal{O}(x^*, y^*)$, potom metodu

$$\mathbf{J}_{\mathbf{F}}(x_n, y_n) \begin{pmatrix} \Delta x \\ \Delta y \end{pmatrix} = - \begin{pmatrix} f_1(x_n, y_n) \\ f_2(x_n, y_n) \end{pmatrix}$$
$$\begin{pmatrix} x_{n+1} \\ y_{n+1} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_n \\ y_n \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} \Delta x \\ \Delta y \end{pmatrix}$$

nazýváme **Newtonova metoda** pro soustavu nelineárních rovnic.

Je-li $\mathcal{O}(x^*, y^*)$ dostatečně malé, potom $\lim_{n \rightarrow \infty} (x_n, y_n) = (x^*, y^*)$.